

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Tersta 1. maja. Spet pripoveduje „Triest. Zeit.“ od nove zasadbe drevja na Krasu. 27. dan p. m. se je gosp. deželni poglavar z mnogimi gospodi podal v Slum, kjer so na nekem 3 orale velikem prostoru, ktereja je občina (soseska) s kamnjem ogradila, pere drevesa slovesno posadili. Iz Sluma se je gosp. deželni poglavar podal čez Buzet (Pinguente) v Roč, kjer je enak, 4 orale velik kos zemlje tudi v zasadbo določen in ktereja je občina z živo mejo zagradila. Posebno hvalijo častitega fajmoštra v Roču gosp. Gollmayr-ja, kateri se že več let neutrudljivo poganja za murvorejo in tudi pri pogojzdovanji Krasa se verlega domoljuba skazuje, v katerem obziru so tudi kantonski poglavar Buzetški gosp. Dejak, gosp. fajmošter Marcellia v Laniščah in še nekteri drugi pohvale vredni.

Iz štaj. slovenskih Goric JI. Celi teden že imamo neprijetno in nekaj hladno vreme, in vendar se vsa narava čedalje bolj oživljuje, in vse, kar se vidi, se tako lepo kaže, da nam serce veselja poskakuje in da nadjamo se tudi letos ne kaj slabe letine. Berž ko je bela odeja minula in zima slovó vzela, smo se sicer malo bali za ozimino, pa nič kaj se ji ni zgodilo, le terta je po nižinah malo terpela, pa vsaj, ako nas kaka druga nesreča ne zadene, bomo še morebiti tudi ljubega vinca nekaj dobili. — Pri uni veliki nesreči pri Št. Petru blizo Maribora je le 10 oseb utonilo in od teh jih je bilo 8 iz Serkovčke vasi tik Drave. Šent-Peterska fara se razprostira prek Drave. Na vuzemski ponedeljek, ko je na Št. Peterški Gori še posebno obhajilo, se je mnogo ljudi k popoldnešnji službi božji perpeljati hotelo, in bi se bili tudi srečno prepeljali, kakor drugekrat, pa silen veter je navstal, čoln pod mlin zagnal in toliko nesrečo uzrokoval. — Ta nesreča je žalibog! živa priča, kako dobri in resnični so sveti, ki so jih umni možje zastran naprave pravega broda po vožnji dostikrat že zastoni izustili. — Gosp. dopisniku iz Dervanja na Štaj. lep pozdrav od „nemško cepljenih“ Goričanov! — al prosimo ga, naj se drugikrat, preden tako oestro piše, tudi prepriča, ali je res vse tako, kakor on misli ali ne, da ne bode iz betve voz. Tudi je treba, da se človek vselej v svojem kraju dobro ogleda; potem bo milosteje sodil od drugih. Le vselej „vsakemu svoje“!

Novičar iz raznih krajev.

Po tudo-peštanskih časnikih sta presv. Cesar in Cesarica 4. dan t. m. popoldne o poli petih v poglavno mesto ogerske dežele prišla. Obé mesti Pešt in Buda ste bile krasno okinčane; ljudstva se je snidilo, da se je vse terlo, ki je Nju Veličanstvi po vseh potih pozdravljalo z živimi „Eljen“-klici, (vidi se iz tega, da vsak narod, kateri se zavé da je narod, razodeva svoje veselje v svoji besedi, ne pa s ptujko „Vivat“ že davnej pokopanega latinskega naroda). Cesar v maršalski uniformi je jezdaril žlahnega arabskega belca, Cesarica pa v narodni ogerski obleki se je peljala v kočii z osmimi konji; na ogerski ogovor kardinala in knezoškofa v cesarskem gradu v Budi so odgovorili tudi Cesar v ogerskem jeziku, da so radi na Oggersko prišli pokazat Cesarici prelepo deželo in se osebno prepričati o stanji in potrebah ljubljene kronovine. Vsakozi je skerb moja — so dalje rekli — obernjena na blagor te dežele in vsega cesarstva in si tako zagotoviti zadovoljnost vseh mojih zvestih podložnikov. — Po cesarskem sklepu se bodo v povzdigo konjske reje našega cesarstva vprihodnje vsako leto skozi 3 leta premije delile takim konjem, ki so za stavo najhitreje derjali; premije ali darila v ta namen, po katerem se nima le berzost temuč tudi moč in terpežnost kónj skušati, bojo znašale vsako leto 6550 zlatov (cekinov) in jahališča za vse dežele cesarstva bojo na Dunaji, v Peštu, Pardubicu, Lvovu in Kološu. Še druge premije po vseh deželah pa se bojo delile vsa-

ko leto dobro gleštanim, zdravim in močnim kobilam od 4. do 7. leta z lepim in zdravim žbetom, in pa takim triletnim kobilam, katerim se vidi, da bojo za pleme dobre in ktere še niso bile nikoli vprežene; za te premije je določeno vsako leto 3250 cekinov. Več od tega bomo ob svojem času povedali. — Po več deželah in posebno na Francozskem so take družtva, ktere živino dajejo v najem (zakúp), kar je ubožnišim kmetom v veliko pomoč. Kdor vzame kakošno koli živino v najem, skerbí za-njo in jo redí; za to ima gnoj, mleko in da mu dela; vse drugo gré lastniku. Sliši se, da tudi v našem cesarstvu se ima osnovati ta reč; kadar se bo, bomo več povedali. — Nova postava za obertništvo in rokodelstvo (Gewerbegesetz) je nek že popolnoma dodelana in se bo že ta mesec cesarju v poterjenje predložila. — Na političnim polji je še zmiraj velika suša; najvažniša je kitajska homatija, ki prihaja čedalje imenitnejša. — V Parizu imajo z rusovskim vélikim knezom Konstantinom veliko opraviti; Parižani ga sicer niso tako glasno sprejeli, kakor v drugih francozkih mestih, vendar jim dopada priličnega careviča živahno in priljudno obnašanje, polno „slovanske dvorljivosti“, kakor pravi nek časnik. Cesar Napoleon ga je poslal z vélikim križem častne legije. Govorí se, da bode šel tudi v London. — Novi deržavni zbor v Londonu se je začel 30. dan p. m.; začetek ni bil posebno slovesen, ker kraljica ni mogla pričujoča biti.

Osel kralj zverin.

Po národni pripovedki.

V času ko v klasu je bob in ko rastla je v stročji pšenica Živel je dolgouhán, ki navadno ga zovemo osla. Več gospodár mu ni všeč, preobilo nalaga mu dela, Hrbet šibi od tovora se mu, in od bičanja gol je; Noge ga komaj drže, od lakote vamp mu je skrčen Kajti slab je trnje obéd, pa se rêdi od tega! Ni strpeti mu moč, in misli si: posel je osel. Tak govorijo ljudje. Res, osel sem jaz po imenu. Al da po djanji ne bom, odpovém se pôselskim delom. Reče in, mož beseda, zbeži in pusti gospodarja. Šel je v gojzd in redil se je tam ob svojem na paši, Vès svobode vesel, ki dozda mu bila je tujka; Tepen je bil od kar ga rodila je mati oslica, Ni je besede poznal, ki se ljubo glasi samostojnost. Vedi pa vrag, kdo vžgal mu je um, da dospél je do znanja? Sáj mu dajál gospodár sáj zmir je zveste čuvaje: Trnje za jéd in po rébrni bič — dva varha zadostna, Vendar pa pústimo stvar, ker to modrovánje ne hasni. Ali svoboda mu dá, kar sánjati prej si ni upal, Misli mu dá in misli dadó mu prebrisano glavo. Enkrat se ravno gostí, kar vidi da k njemu koraka Vseh zverin gospodár, oroslansko njih veličanstvo. Splaši ga prvi ugled, da ti skor ni vedil pri čem je. Ali zavé se mi kmal, in misli in zmišlja zvijače. Eno dobí, ki ko blisk mu um in možgane prešine. Dolgo ne misli, zvali se na tla in leži po oslovski. Miren in len, se ničesar boječ in pokojno čakaje. Modro drže približuje se lev in stopa počasno, Meri korák, da korák za korákom enak mu je vsákter. Pride srdit oroslán, al osel lenúh se ne gane. Reče mu lev govoreč: Al ne boš se meni naklonil? Kakšen rešpekt ti je to pred menój, ti para oslovska? Ali ne veš, da sem jaz, da sem kralj vsevrstne zverine? Osel odriga na to: kaj, kaj si ti rekel, da ti si? Lev zarjove na glas, da je kralj vsevrstne zverine. Ija, zariga oslić, nikár ti tak ne govori, Kar ti pride na um, moj lev; za mislijo jezik! Lahko bi jaz življenje ti vzel, le nikár me ne draži, Molči in fletno mirúj. Kdo tebe izbral je za kralja? Lahko je vneti prepír, poravná pa s težo se vsikdar. Daj ti, povej: od kdaj si ti kralj vsevrstne zverine? Kje ti je list, da si kralj, pokaži mi pisano spričo; Nisi ti, lev, kralj; jaz sem ti kralj vsevrstne zverine.

(Konec sledi.)

vsih skup je bilo 273.162.276 gld., iztroškov pa 335.515.943. Presegli so tedaj iztroški dohodke za 62.353.667 gld.; v letu 1855 so jih pa presegli za 138.899.297 gld. — V saboto 9. maja se je pričel veliki zbor kmetovavcov in gojzdnarjev na Dunaji, kjer je velika kmetijska razstava v obhajanje 50letnega obstanja Dunajske kmetijske družbe, svojo djavnost. 12. pridejo Cesar sami iz Ogerskega razstavo obiskat in se vernejo drugi dan zopet nazaj v Budo. Nadvojvoda Joan, slavni oče in podpornik kmetijstva in gojzdnarstva je tudi prišel. 15. t. m. bo nadvojvoda Franc Karl slovesno delil premije med tiste, ki so se pri razstavi najizverstniše kmetovavce in gojzdnarje obnesli. — Nj. c. k. veličanstvo, Cesar, je vsim nelombardo-beneškim podložnikom civilnega stanú, ki so zavoljo hudodelstev velike izdaje, vstaje ali punta bili obsojeni ali zaperti, vse kazni odpustil. Zavoljo imenovanih hudodelstev, ako so bile do 8. t. m. storjene, se nihče več ne bo preganjal, če krivi niso še ta čas ubéžni. Torej se ne bodo dalje preiskovali, in kateri so zaperti, so bili koj izpušeni. Če so se politični hudodelniki še kakega družega kaznjivega djanja vkričili, se jim bo po primeri pokora olajšala. — Sv. Oče papež, so 4. t. m. se v Loreto podali in obiskujejo več rimskih mest. — Bere se, da se začnejo razmere med papežem in sardinskim kraljem bolj prijazne kazati. Kralj Viktor Emanuel je namreč proti velikonoči željo razodel, se s sv. Očetom spraviti. Pisal je v tej zadevi papežu, kateri je kralju prav prijazen odgovor dal. — Angleži se pripravljajo na vso moč k vojski s Kitajci. Povsod napravljajo barke in vbarkujejo vojake. Tudi Francozi se bodo te vojske vdeležili; poslali so že, ne samo bark in mornarjev, tudi več vojakov čez morje. — Sliši se, da je tudi cesarska fregata Novara, ki je poslednje dni iz Tersta odrinila, namenjena, kadar bo kitajska vojska končana, s Kitajci za avstrijsko cesarstvo kupčijsko pogodbo skleniti. — Veliki knez Konstantin, je tudi od Angleške kraljice povabljen, v London priti. — Princ Napoleon, francoskega cesarja bratranec, je prišel 8. t. m. od pruskega dvora povabljen, v Berlin. — Čeravno je švajcarsko-pruska pravda že zlo pri kraju, vendar je še ni popolnoma konec, in ker so švajcarski časniki pred koncem že razglasili zapopadek poravnave, je minister francoski zlo oštel dr. Kerna, da je razglasil pogodbo, preden je pariški zbor izgovoril svoj „amen“. — Izvirne pisma pogodbe, ki je bila pred kratkem med vitembersko vlado in Rimom za uravnavo razmer katoliške cerkve v Vitemberskem kraljestvu sklenjena, so dospéle iz Rima v Štuttgart, da jih bo kralj o pogojenem času poterdil. To se bo, kakor je slišati, brez dvoma skorej zgodilo. — Kot naslednika rajncega Beneškega patrijarha imenujejo častitega gosp. Trevisanoto, Videmskega škofa. — Osorno vreme je v nekterih krajih francoskega cesarstva setvi in terti zlo škodovalo, in kmetje so posebno v krajih, kjer imajo vinograde, zlo žalostni. — Sklenjeno je, z državnimi stroški na Ogerskim hišo za nore zidati. — Iz podonavskih knezij se ne dá doslej še nič posebnega povedati. Vrè in spet neha vréti, kakor se sicer godí v političnih premenah. V Valahii godejo svojo, v Moldavii svojo. Ali se bode pa godcom poslednjič po volji godlo ali ne, se bo pokazalo. Skoraj da bodo mogli tu in tam plesati, kakor bodo tisti godli, kateri se imajo za resnični mir svetá poganjati.

Osle kralj zverin.

Po národni pripovedki.

(Konec.)

Takih beséd oroslan se od osla ni slišati nadal. Reče mu: kako je to, jaz mislil sem vselaj in zmirom, Jaz da sem kralj zverin, in za kralja me klicalo vse je. Ker je moči mi nima živál nobena enake.

Ija, zariga uhán, in zadnjo dvigne nožuro, Kaže mu podkev rekoč: lej moje tu pismu, pa beri, Da si ti nič in da jaz sem kralj vsevrstne zverjadi. Žalosten reče na to oroslán: čaj, malo poglejva, Kdo da je kralj, al sem jaz al si ti, da se skaže resnica, Kdor bo več naložil zverin ta kralj je živalstva. Dobro, zariga osle, pa se skusiva, prav mi je, v lovu. Gre oroslán in drčí po gojzdih, po ravnem in krivem Ino lovi vsevrstno zverjad, kar pride mu v parklje; Osel pa vleže se znak in široma noge razkrene, Jezik iz ust pomolí in stori se kakor da erknjen. Bistrooti gavrán in vrane in škanjci in drugi Mrhožrei leté kar trumama vkup na osleta, Osel pa šavsá za vrat in morí, kar pride mu blizo; Kar umorí to dene na stran, da ne vídijo drugi. Vrne se lev in pokaže mu plen mnogovrstne zverine, Dolgouséscu golčí: čaj, koliko ti si naložil. Dolgoúh mu velí: ti bedák, če bi take jaz hotel, Kakor lovíš jih ti, ki dréč na zemlji po nogah. Takih ti jaz naložím, da jih nikdar ti ne presteješ; Ali čemu bi se motil še s tem? naloži ti takih. K' imajo zrak za dom, oroslán, naloži ti pticev. Tega ne morem, veli oroslán, ki ne vé da je vkanjen. Lepo imé ti je kralj in bolí ga prepústiti drugim. Ali drugač se ne dá, ker óčitno ga zmagal je osel.

Žalosti poln govori oroslán: zdaj vém, da si ti kralj; Ah, odpusti mi to, da sem k tebi bedásto prišel. O ne kaznúj me za zdaj, iz nevédnosti delal sem tako, Krivo mislec da sem kralj, al nisem ne, ti si vladavec; Dajem spodobno ti čast in poštenje za kralja dostojno. Dolgouhán mu velí zveličanstvu dostojno besedo: Vidiš ti, lev, da bi vzel ti po vsej pravici življenje, Naj bo! za zdaj odpustim, ker le iz nevede si delal, Al za naprej ne bodi bedák in opusti prevzetnost. Žalosten gre oroslán in sreča prijatelja volka. Volk se prikloni mu koj in pozdravi ga kralju dostojno: Zdravo, moj kralj, da si zdrav, vladár vsevrstne zverine! Odgovori oroslán: kaj, volk, se 'z mene norčuješ? Jaz sem ti vrabca kralj! ne, nisem ne, tam ti je drugi, On ti je kralj, pa ne jaz. Volk gleda začuden leóna — Kaj govori, in popraša rekoč: kje kralj ti je drugi? Kdo to velí da nisi ti kralj? — E, nisem pa nisem! Vidiš ga, tam ti je kralj; al nehaj, nikár se ne bližaj. To ti povém da dobro ne bo; pokori se zvedávost. Volk govori: oroslán, gotovo te vkanil je nekdo, Nikdo drugi ni kralj, ne pozná ga celo živalstvo. Ti le si naš gospodar; čaj greva ga gledat goljufa. „Dragi prijatelj, nikár, da se treba kesati ne bode, Toda če nočes drugač privéživa vkup se za repe, Da se zedinjenima ne zgodi kaj kake nezgode.“ Zvezeta rep si za rep in gresta na zvišano mesto. Tukaj pokaže mu lev govorec z drhčečo besedo: Vidiš, tamkaj leži, ki je kralj vsevrstne zverine. Volk se mu zahrohtá: oj, brate, nikár ne budali, Ho ho ho, to ti je kralj! al vidiš da to ti je osel „Osem jih je, govoriš? O jómnasta, jómnasta! beži.“ Reče in steče na moč in leti, da se nič ne ogleda, Kodar pelje ga pot: po ravnem po krivem, po gošči Volka vlačí za rep in ne čuti, da s sabo ga vlačí, Dolgo drčí, in ko se mu zazdí, da prestal je nevarnost Vstavi si beg in ozrè se nazaj po prijatelji volku: Ali, o joj, volk več ne živi, izdihnul je dušo — Paro, velím, da žalú ne zavdám s to grdo zarekbo, Para je duša zverí, in zatoraj: izdihnul je paro — Visi mu jezik iz ust in rana dotiče se rane. Slep oroslán na prvi pogled vse vídi megléno Jezik iz gobca viseč le zapazijo kalne očesa. Toraj veli: o volk, al ti se še sméjati moreš? Kak' sem vesel, da sem živ, da ušel sem toliko kraljem, Ni mi, zarés ti povém, moj volk, do nobenega smeja. — Jaz sem tudi se zbal te strašne množice kraljev In sem za levem ceptál, da še zdaj od bega sopiham Pa sem vesel, da sem živ ti nevarnosti péte odnesel, Da sem pritekel do vas, da še presne prinesem novice, Porok, da res je ta laž, da se zgodilo to je v taistem Času, ko v klasu je bob in bila je v stročji pšenica.

M. Kračmanov.

Pogovori vredništva. Gosp. J. E. v G.: Srečk nimamo več. — Gosp. A. K. v Z.: Lanske „Novice“ (1.) smo Vam poslali, — Gosp. M. V. v V.: „Mittheil.“ bote te dni dobili; veljajo 1 fl. 10 kr.